44ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 2447 Կ. ՊՈԼԻՍ — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 23-5 ՅՈՒԼԻՍ 1909 — 23 ԹԻՄՈՒՋ 1325 · 19 ՐԻՋԼԻՊ 1327

Մանզումէի Էֆքեար

ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԱՆԿԱԽ ՕՐԿԱՆ

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖՔԻԱՐ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿՆԻԿ.	ՏԱՐԵԱԿ.	ՎԵՑԱՄՍ.
Պոլսոյ համար	80 դրշ.	50 դրշ.
Դաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի »	25 ֆր.	14 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԳԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 դրշ., մէկէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
54 Grand'Rue de la S. Porte, 54
Constantinople

ՏԷՐ ՈՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՍՈՒՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՇՊԸ ԱԼԻ ՀԱՍՏԻԼՍՊ, ԹԻՒ 54

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՏ ԶԵՆ ՏՐՈՒԻՐ

✷ 10 ՓԱՐԱ ✷ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՄԵԿՆԷՔՈՒՄԷ ԿԷ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐԵՒԱԼՔՍՈՒՆ — ✷ 10 ՓԱՐԱ ✷

ԴԵՐԵՐԸ ՓՈԽՈՒԱԾ ԵՆ

"ԹԱՆԻՆ„ ՍԿՍԱԾ Է ՀԵՐՔՈՒՄԻ ՉՀԱՒԱՏԱԼ

Թուրք մամուլին մէջ տեսնուած բարեփոխումը աչքի կը զարնէ։ Աղէկին աղէկ, գէշին գէշ ըսելու վարժութիւնը սկսած է մանել Թուրք թերթերուն բաքերուն մէջ։ Կ'երևի թէ հիմակ ազատարէն կարդալով եւրոպական քաղաքակիրթ երկիրներուն թերթերը, Հանդէսները, զանազան հրատարակութիւնները—քանի որ Ապտիւլ Համիտի դրած արգելքը վերցած է հիմա—, և, սակէջ գալ, իրերու բնական ընթացքով, հասկցած ըլլալով թէ խթանի դէմ աքացելը խիստ է, և թէ ազգ բան է ազգայնամոլութիւնը, քանի որ իրենք չեն ուզեր որ ուրիշները ազգայնամոլ ըլլան, սկսած են անոյշ ջուրերու մէջ լարել իրենց ուռկանները։

Շնորհակալութիւն։

Ճշմարտութիւն կը մաղթենք։

Այս բարեփոխումը Ատանայի Ղարդէն վերջ սկսաւ, թէև չա՞տ ուշ։ Եւ ամիսէ մը ի վեր կը թուի չարունակուիլ։

Երևոյթ մըն ալ կայ, զոր պէտք չէ անտեսել։ Այս բարեփոխումին գլխաւոր գրդիռը տաւաւ։ Եթի Կազէթային ուղղութիւնը։ Այդ թերթը առաջին օրէն ջանաց չէզոք գեղեցիկ վրայ հաստատուիլ, ազգայնական հովերէ չտարուբերուիլ, և օսմանցիութեան գաղափարներով շարժիլ, որքան որ իր ղրկանակը եւ մտքի ընդունակութիւնները կը ներէին իրեն չարժիլ այդ ուղղութեամբ։ Հեղինեւէ նոր թերթեր մէջտեղ կ'ելլեն, շաբաթական հրատարակութիւններ կ'ելլան, որոնք երբեմի «տիրող ցեղ»ի, թուրք ազգայնականութեան ալի լեղի ջրակոյտերը ցամքեցնելու կ'աշխատին։ Ցեղային հանրաչխութեան նպատաւոր եղբոյթ մըն է ասիկա, զոր կ'ողջունենք սիրով և կարեկցութեամբ։ Հարկա՞ւ, յառաջդիմութիւնը այսպէս կ'ելլայ. եթէ ամէն մարդ «նանի՛, պէնիմ օտուրսմ» ըսէ երթայ, գործ չի լմնար։ Տաշենք ու

տաեն Հայոց չփանալուն և իրարու մէջեւ հակառակութիւն գոյանալուն պատճառ, շաս արիւնարբու եղանակաւ եւ նոյն իսկ պատերազմական տեսակի անդամներեր լալու հարկադրող վայրենական արիւնեղութեանց յանդգնած եռ, եւ երբեմն կիներն ու ծծկեր երախաներեր եւ եւ մեկ հոգի չթալելու պայմանաւ ընտանիի մը ամբողջ անդամներեր կոտորած եւ հակամարդկային անգթութիւններ ի գործ դրած եեն։

Վերը բացատրուած եղանակաւ Ատանայի մէջ չորեքշաբթի օր սկսած կոտորածը՝ երկու հայրենակից տարրերու մէջեւ իրարու արեան ծարաւը քաշելու ձեւով մինչեւ իրիկուն կը տեւէ և հետեւեալ հինգշաբթի օրը կոտորածի հետ տարաւորութիւն և անոր հետեւանքը ըլլալով հրդեհը կը սկսի, և արժէքի տեսակէտով Ատանայի երեք հինգերորդն և քանակի տեսակէտով մէկ ութերորդը կը փճանայ։

Կատարեալ և երկարատև քննութիւններ թէև տեղի ունեցած են, սակայն պատճառը և սկիզբը ստոյգ չհամարուելու չափ անտրամաբան զրոյցներէ բաղկացող Ապրիլ 13 կիր. օր սկսած ջարդը ուարն ու հրդեհը Ատանան բոլորովին աւերած է։ Դէպքին սկիզբի և շարունակութեան ատեն վիլայէթին վարչութեան և անդորրութեան սահմանուած պաշտօնեաներուն ընթացքին մասին մեր քննութիւններով ստուգած ճշմարտութիւնները պարզել օգուտէ զերծ չէ, ուրկէ պիտի հասկցուի որ վիլայէթին անդորրութիւնը ապահովելու գործը ինչպիսի անկարգներու յանձնուած է։ Վալի Ճէվատ պէյ և հրամատար փաշան թէեւ մէկ քանի թղթեր պատած են, սակայն գէպքը սկսելուն պէս կառավարական պալատը փակուած են, ուրկէ հարկ եղած հրամանները ու խրատները տալու համար կանչուած թաղապետական խորհուրդի անդամներէն Շարիկեան էֆֆն երբ թաղապետութեան մէջ իրենց այքին առջեւ Մահմատ անուն մէկու մը կողմէ կը սպանուի, Վալին, այդ պահուն հոն գտնուող երկու ամերիկացի միսիոնարներու հետեւը կը պտտըտի։ Գոնէ միջոցով մը այդ եղեռնը արգիլել փորձած չըլլալը վկաներու վկայութենէն կը հակցուի, ինչպէս նաև ոստիկան-զօրաց հրամատարին, նէօպէճի գինուորին և ոստիկանական անօրէնին դէպքին օրը վարներուն տուներնին փակուած ըլլալը իրենց խոստմանութիւններէն կը հասատուի։

Ամէն սովորական յանցանքի մը գործուած ըլլալը լսելուն պէս դէպքին վայրը փութալով տեղեկագիր մը գրելու պարտաւոր ոստիկաններու և ժանտարմաներու մեծերը, ասարին ջարդի մը ժամանին դժբախտարար երկու տող բան չեն գրած, և ճէվատ պէյին Ատանայէն մեկնելէն մէկ քանի օր առաջ միայն հրամայած են կուսակալութեան Ա. հարցքննիչ դատաւորին որ տեղեկագիր մը խմբագրէ։ Խողովութիւններէն եւ տեղւոյն քաղաքային և դատական պաշտօնեաներուն ըրած ծառայութիւնը կը բաղկանայ շատ մը անմեղ կամ յանցաւոր հայերը իբր յեղափոխական ամբաստանելէն, ծեծուելի միջոցներ ձեռք առած են զանոնք բանտ թխելով և հարցքննելով։

Եթէ հարկ է անկողմնակալութեամբ և կատարեալ ճշմարտութեամբ յայտնել ցաւալի դէպքին պատճառ տուողները, անոնց գլուխը պէտք է դնել ներքին գործոց նախարարութիւնը որ ամսական 300 ղրուշով ոստիկան և 80 ղրուշով ժանտարմաներ կը ծառայեցնէ որոնք բացարձակապէս անկարող են քաղաքի մը կարգապահութիւնը պահելու, ինչ որ պէտք էր հակնար վերոյիշեալ նախարարութիւնը, ըստ որում ծառայի մը ամսականէն ալ վար գնով և որոշ ոեւէ տեղ գործ չգտնող տոլորն դասակարգի մարդոց այդպիսի կարեւոր պարտականութիւն մը յանձնած և ճէվատ պէյի պէս անփորձ և ազդեցութեանց ենթակայ մէկը Ատանայի վալի կարգած է։ Ցեսոյ առաջնորդ Մուշեղ և հայկական անկախութեան համար աշխատող մէկ քանի հոյ խորհրդարներ որոնց մէկ մասին անունները արձանագրուած են, Իթիսալի ակր ինսան Ֆէքրի և անոր հակառակորդ Ալի էֆֆ. և անոնց կողմնակիցները, Ապուլ-գասէր և ժանտարմաներուն հրամատար, ոստիկանական անօրէնը Դոարի, Ատանայի բնիկ հրամատար Բէմզի փաշան, և կուսակալութեան կեդրոնին քաղաքային և դատական պաշտօնեաները։

(Շարունակելի)

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԻՆ ԲՈՒՆ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ

Սպանիոյ և մասնաւորապէս Գրանատիոյ մէջ ծանր անկարգութիւններ պատահած են մարօքեան դէպքերուն առթով։ Յուլիս 9էն վերջ, երբ Բիֆի Քաղիները տասնչորս սպանիացի հանքագործներ ջարդեցին, յայտնի եղաւ որ Սպանիոյ մէջ հանրային կարգիքը չատ նպաստաւոր չէր նոր արկածախնդրութեան մը, որուն խիստ դժուար եւ բազմաձախս ըլլալը ծանօթ էր։ Բայց Մադրիտի կառավարութիւնը չէր կրնար հրաժարիլ ինչ ինչ պարտականութիւններէ առանց ազգային դրօշը նուաստացնելու։ Սպանիական արիւն թափուած էր, հանքային ընկերութեանց չարերը վտանգուած էին։ Տնտեսական խնդիր մը կար գործին մէջ եւ, ամէն բանէ աւելի պատկառանքի խնդիր մը։ Ասկէց զատ Մելիլայի կառավարիչ զօրավար Մարինա ձեռնէրէց և վերջին ծայր յանդուգն ոգի մը համարուած էր միշտ։ Եւ արդարացուց այս համբաւը, կորովի ընթացքի մը նախաձեռնարկ ըլլալով, որուն մէջ մխրճուած են հիմա Սպանիոյ զէնքերը։

Սպանիական պատիւը այսուհետեւ ետ չպիտի քաշուի։ Քաղաքական ցեղերուն բուռն ընդդիմութիւնը, գետինին դժուարութիւնները ցոյց տուին սպանիացի հրամատարին մտքոցներու անբաւականութիւնը, պարտաւորուեցաւ մայր հայրենիքէն օգնական զօրք ուղել։ Անա ասկա ներկայ խռովութեանց առիթ տուաւ։ Պատերազմին հակառակ եղող ժողովուրդը փորձեց օգնական գունդերու ճամբայ ելլելը արգիլել։ Կայարաններու մէջ և փողոցներու վրայ նախէրի տեսարաններ պարզուեցան։ Ամէն բան չենք գիտեր, որովհետեւ սպանիական դրաքննութիւնը բոլոր լուրերը դուրս չի հաներ։ Բայց մենք՝ Ֆրանսացիք՝ որ անմիջական ըրացք ենք Սպանիոյ, գիտենք մեր երկրին հարաւային մասին և Գրանատիոյ մէջեւ յարաբերութիւնները ընդհատուած են։ Վերջապէս կայ հոն պաշարման վիճակ, պատերազմական օրէնք և սահմանադրական երաշխաւորութեանց դադարում — ա՛յնպիսի կարգադրութիւններ, որոնք կացութեան ծանրութիւնը ցոյց կուտան։

Զորս հարիւր տարիէ ի վեր և աւելի, Սպանիա տաք դրած է Մարօքեան հողին վրայ և գրաւած է Մելիլան։ Զորս հարիւր տարուան մէջ Սպանիացիք իրենց սահմաններուն մէջ ամփոփուեցան և Մելիլայի շրջականերէն դուրս չտարածուեցան։ Հոս տեղը չէ և ժամանակը չէ պրպտել թէ ի՞նչ պատմական պատճառներով Սպանիացիք մերժեցին ափրիկեան քաղաքականութիւնը, թէ ի՞նչ պատճառներով արգիլուեցաւ իրենց յառաջխաղացումը։ Դիւրին է ըմբռնել թէ Սպանիա Մարօքեան զոյգ մը նաւահանգիստներուն կարեւորութիւն չէր կրնար տալ, քանի որ նոյն ատեններեր Բրիստափոր Գոլոմբոս նոր աշխարհը կուտար անոր։ Ասկէց վերջն ալ Սպանիա եւրոպական ցամաքին վրայ բազմաթիւ գաղութներ ունեցաւ և ստիպողական ժառանգութիւններ։

Սպանիացիք այն ատեն արթնցան և հասկցան թէ Մարօք մը կար, երբ Ֆրանսացիք երեւցան հիւսիսային Ափրիկէի մէջ։ Այն ատեն միայն Սպանիացիներուն միտքը ինկաւ թէ իրենք ալ դրօշ մը ունէին Մարօքի մէջ։

Ֆրանսա 1830ին գրաւեց Ալժերիան և Նաբոլէոն Գ.ի ամրողջ կառավարական տեւողութեան մէջ ոչնչեցին զբաղեցաւ այդ երկրին խաղաղացման գործով։ Այն թուակ նէն կը օգնի սպանիական մարօքեան մեծ արշաւանքը (1859ին), որ 300 միլիոն ֆր.ի նստաւ։ 1200 քիլոմէթր սահմանի մը վրայ Մարօքի դրացի ըլլալով, այն ատենէն ի սկսեալ Ֆրանսայի մէջ Մարօքեան քաղաքականութիւն մը ունեցանք, և մեր ներկայութենէն և մեր գործունէութենէն քաջալերուած՝ Սպանիոյ մարօքեան քաղաքականութիւնը արթնցաւ՝ ան երկար թմրութենէն, որուն մէջ ընկղմած էր Կարօլոս Ե.էն ի վեր։

Հիւսիսային Ափրիկէի մէջ Ֆրանսայի իւրաքանչիւր շարժումը Սպանիոյ մասնաւոր ուշադրութիւնը գրաւեց և փոխադարձաբար, երբ տակաւին երկու Տերութիւններ ուղղակի հանձնարարութիւններով և Ալժեզիրասի պայմանագրութեամբ կապուած չէին։

1893ին Սպանիա Մելիլայի առջեւ զինուորական նոր գործողութեան մը ձեռնարկեց։ Այս ձեռնարկութիւնը 40 միլիոն ֆր.ի և մարդկային կեանքի ծանր զոհերու նստաւ։ Անկէց քիչ ետքը ծաղեցաւ Քուպայի ապստամբութիւնը, որուն հետեւեցաւ սպանական մերիկեան պատերազմը։ Բայց Սպանիոյ վարիչ մարդիկը չդադրեցան Մարօքի վրայ մտածելէ—ինչպէս նաեւ Ֆրանսայի վարիչ մարդիկը։

Երբ Մ. Տէլքասէ Մարօքի մէջ Ֆրանսայի դաշը առաջ քշէլ ուզեց, նախ և առաջ Սպանիոյ դարձաւ։ Բարիզի սպանական դեսպանին հետ խօսակցեցաւ ազդեցութեան շրջաններուն վրայ։ Բայց Սպանիոյ քաղաքագէտները վարանելով և գործերը ձգձգելով, Տէլքասէ Անգլիոյ կողմը դարձաւ և 1904 Ապրիլի պայմանագրութիւնը կնքեց։ Այնուհետեւ էր որ Սպանիա հարկ դատեց բանակցիլ դարձեալ։

Այդ վայրկեանէն սկսեալ դէպքերը արդէն թարմ են և բոլոր ընթերցողներուն յիշողութեան մէջ են։

Ֆրանսացի խաղաղագէտ

ՕՍՄ. ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԻ 124ՐԴ ՆԻՍՏԸ

ԴԱՐՁԵԱԼ ՊԻՒՏՃԷՆ

Երեսփ. Ժողովի 123րդ նիստին մէջ, Թօզմիրի էֆ.ի առաջարկը միաձայնութեամբ ընդունելէ ետքը, Ժողովը անցաւ ներքին գործոց նախարարութեան եզմացոյցին։

Այս մասին բաւական երկար տեւող վիճաբանութիւն մը սկսաւ, որուն մասնակցեցան երեսփոխաններէն Հասան Ֆէհմի, Արիֆ Հասէթ, Իսմայիլ Մահիր, Նուրիտին, Լութֆի, Սէլիմ, Համտի պէյերը, և ներքին գործոց նախարար Ֆէրիմ փաշան և խորհրդական Ասիլ պէյը։ Տեղեկաբեր էմրուլլահ էֆֆն ամէն մէկ հարցումի կը պատասխանէր առանց վարանումի։ Պահ մը, Ժողովը տատանեցաւ երկու հակառակ հոսանքներուն մէջ. ի վերջոյ Ցանձնաժողովին պատրաստածը ընդունուեցաւ անփոփոխ. Վիճաբանութեան միջոցին, յոյն երեսփոխան մը դիտել տուաւ թէ՝ Սահմանադրութեան հրամայական օրէն ի վեր, կորսուած են Հիւանդասոցներուն մասն ու հացը, որոնք կը տրուէին հին բէժիմի օրով։ Արդեօք, բնաւ, ի՞նչ էր այդ զուտ մարդասիրական հատատութեանց մեղքը որ յանկարծ զրկուեցան այդ նպաստէն։ Ներքին գործոց խորհրդականը պատասխանեց, յայտարարելով թէ այդ նպաստները մինչեւ ցարդ կը տրուին։ Երեսփոխանը հակառակը պնդեց. ասոր վրայ Ասիլ պէյ առաջարկեց երեսփոխանին գալ իրեն քով և ստուգել։ Արդէն, ներքին գործոց եզմացոյցին մէջ տարեկան 476,000 ղրշ.ի գումար մը կայ, զանազան ծախքերու բաժնին՝ ողորմութեանց և նպաստներու գլխուն մէջ. «Զանազան ազգերու վարժարաններուն և հիւանդանոցներուն հացի և միսի արժէք»։ Այդ գումարը համեմատական բաշխումով մը բաժնուած է Ցունաց, Հայոց և ուրիշ բարեգործական հիմնարկութեանց վրայ, այնպէս որ հին ռոճիկին քանակը պակասած է միայն։

Վերջապէս ընդունուեցաւ Ներքին գործոց կերը. վարչութեան պիւտճէն, հետեւեալ մասերով.— 4,013,866 ղշ. պաշտօնութեան թաշակ, 155,000 ղշ. ընդհ. ծախք (նոտրոգութիւն, վառելանիւթ, եւն.) 3,128,951 ղշ. զանազան ծախք (ճամբու, նպաստներ, առողջապահական եւն.) ընդամենը տարեկան 9,297,847 ղշ.։ Ցեսոյ ընդունուեցաւ նահանգային վարչութեանց և իշխանութեանց եզմացոյցը, հետեւեալ կերպով.— 61,331,470 ղշ. պաշտօնութեան թաշակի 1,940,962 ղշ. ընդհ. ծախքերու 6,608,613 ղշ. զանազան ծախքերու, ընդ. ամենը 69,880,613 ղշ.։ Պիւտճէին այս մասին վրայ բուռն վիճաբանութիւն տեղի ունեցաւ։

Երեկուան 124րդ նիստը բացուեցաւ ժամը ճիշդ 2½ին, Ամմէտ Իզզա պէյի նախագահութեան տակ։ Կարգացուեցաւ նախորդ նիստին ատենագրութիւնը։ Հիւսէյին Ճաֆիտ ցաւ յայտնեց թէ՝ Ներքին գործոց նախարարը դեռ կը շարունակէ մնալ իր պաշտօնին վրայ, հակառակ իր յայտարարութեան թէ՝ չպիտի կրնար շարունակել իր պաշտօնը, եթէ մերժուէր իր առաջարկը։ Ինչպէս յայտնի է, ըստ. Ցանձնաժողովին ծրագիրը ընդունուած է այսօր։ Ժողովը ձայնակցեցաւ ձայիտ պէյի։

Մեծ եպարքոսը թէդէբէով մը կը ծանուցանէր թէ՝ դրամատէրներու ընկերութիւն մը՝ Սամսունէն սկսեալ Սերաստիոյ, Էրզրումի, Տրապզոնի, եւն. վայրերու տարածութեան վրայ 2300 քիլոմէթր երկայնութեամբ երկաթուղի մը շինութեան արտօնութիւնը կը խնդրէ, պայմանաւ որ որ Բ. Դուռնէն տարեկան 25 միլիոն ֆր.ի երաշխաւորութեան գումարը չպահանջուի. միայն թէ արտօնութիւն տրուի որ այդ 2500 քիլ. երկայնութեամբ գծին երկու կողմէն 20ական քիլոմէթր տարածութեան վրայ գտնուող կամ գտնուելիք հանգերու շահագործումը յանձնուի նոյն ընկերութեան։

Ասոր վրայ գրէթէ ամէն նստարաններէ աղմուկ մը կ՚բարձրանայ։ Զինուորական Իսմայիլ Հաքգը պէյ (Ամասիա) բեմ կելաւ և գոչեց. բացարձակապէս անկարելի է ընդունիլ այդպիսի առաջարկ մը. այո՛, ըստ. իրաւ է որ ուղղածը 2500 քիլոմէթր գիծ մըն է, բայց երկու կողմէն 20ական քիլոմէթր տարածութիւնը եթէ երկարենք 2500 քիլոմէթր երկայնութեան վրայ, պիտի ունենանք 100,000 քիլոմէթր տեղ մը, Պուլկարիոյ չափ երկիր մը, որ օտար դրամատէրներու շահագործման գետին պիտի մատուցէ. կարելի՞ բան է ընդունիլ (աղմուկներ ամէն կողմէ, հաւանութեան ցոյցեր)։ Նախագահը առաջարկեց այս խնդիրը օրակարգ անցընել։

Ժողովը մեծ առաւ յետոյ արտաքին գործոց նախարարութեան պիւտճէն։ Պիւտճէի տեղեկաբեր էմրուլլահ էֆֆենտիի բացատրութեան պատճառով քիչ մը յետաձգուեցաւ վիճաբանութիւնը, որ քիչ յետոյ սկսաւ անոր ներկայութեան։

Ռիֆաթ փաշա.—Մանտժողովին ու կառավարութեան պատրաստած երկու պիւտճէներուն մէջի տարբերութիւնը չնչին բան մըն է։ Մանտժողովը միւսքէշար մուսվիֆիի պաշտօնը չնչեր է, կարծելով թէ՝ աւելորդ է, մենչդեռ կարեւոր է. դեսպաններուն թարգմանները, հիւպատոսները միշտ կը դիմեն մեր պաշտօնատունը, իրենց հպատակներուն դատական և ուրիշ գործերու կարգադրութեան համար, նախարարին ու խորհրդականին պաշտօնները ծանրաբեռնուած են արդէն, օգնական խորհրդականի մը պէտքը զգալի էր, 4000 ղրշ. տարեկանով այդ օգնականը հարկ տեսած եմ անուանել, և կը խնդրեմ որ Ժողովդ ալ ընդունի։

Մանտժողովի անդամ Հայաճեան էֆֆենտի և նախարարին միջեւ բաւական երկար վիճաբանութիւն մը տեղի ունեցաւ, թեր ու դէմ կարծիքներ փոխանակուեցան Մէհմէտ Ալի, Ապտուլլահ Ազմի, Առմէտ, Մուֆիթ, Օսման, Իսմայիլ, Զէյնէլ Ապէտին և Թալեաթ պէյերու միջեւ. ի վերջոյ ընդունուեցաւ օգնական խորհրդականի պաշտօնը։ Շատ մը երեսփոխաններ առաջարկեցին Չնչել երկրորդական տերութեանց քով գտնուած օսմանեան դեսպանութիւնները, կամ գոնէ զանոնք վերածել գործակատարութեան։

Իսմայիլ Հաքգը Պէյ (Ամասիա).—Տարբերով գտնուած եմ Մարսիլ, Սթոքհոլմ, եւ ուրիշ տեղեր, ուր ընդամենը 30 հպատակ չունինք։

Մուֆիթ պէյ.—Պելճիքայի մէջ պէտք է դեսպան պահենք, որովհետեւ առեւտրական անենակարեւոր կեդրոն մըն է մեզի համար. նոյնպէս պէտք է պահենք Շուէտի մէջ, որ ա՛լ աւելի կարեւոր է քաղաքականապէս, Թուսիոյ դրացի ըլլալով։

Հիւսէյին Ճաֆիտ.—Լրտեսութեան համար սահմանուած են այդ պաշտօնաներու չատերը... (ծիծաղներ)։

Սէլիմ պէյ.—Մենք նախարարին չափ չենք կրնար հմտութիւն ունեցած ըլլալ այս խնդիրներուն։

Լութֆի պէյ.—Ուրեմն մեր ժողովը բան մը չարժեր։

Հալաճեան.—Երբ արտաքին գործոց նախարարը կը զգացնէ բանաւոր պատճառները դեսպաններու պահպանման, մասնաժողովս որոշած է հեռանալ տալ անոր։

Իսմայիլ Մահիր.—Ինչո՞ւ չունենանք դեսպաններ Զինի ու Ճարոնի մէջ ալ, ուր միլիոնաւոր իսլամ հղայներ ունինք։

Ռիֆաթ փաշա.—Պրազիլիոյ հետ բանակցութեան մէջ ենք արդէն։

Մուֆիթ պէյ.— Պրազիլի մէջ երեք հատ գրագիր կայ, եւ հոն վեց տարի կեցած եմ պաշտօնով, երկու գրագիր կը բաւէ, մինչդեռ Աթէնք, Պրիսն, որոնք տ՚ունքան մեծ կարեւորութիւն կը ստանան օրէ օր, ինչպէս կարելի է Պրիսենի մէջ 500 ղրշ. ամսականով հիւպատոս պահել։ Պրիսելի գրագիրներէն մէկուն պաշտօնը ջնջենք և ամսականը յատկացնենք Պրիսենի։

Ռիֆաթ բաշա.— Շատ աղէկ, ատիկա խորհած և ըրած եմ արդէն, բայց աւելցուցած գումարը պիտի յատկացուի Կալացի մէկէթի իմամին, 700 ղրշ. ամսական մը, տեղացի ժողովուրդը աղքատ ըլլալով։

Մուֆիթ պէյ.— Եէնի չէրի մէջ 40 հազար հպատակ ունինք, 300 ղրշ. ամսականով տեհպեսեr կընայ։

Ժողովը որոշեց 600 ղրշ. ամսական յատկացնել անոր։

Սէլիմ պէյ.— Դեսպանատանց իմամները չեն նմանիր գիւղի իմամներուն, անոնք պէտք է նոյնիսկ քարոզագէտ ըլլան, առա՛ջ պաշտպանութեամբ և չնորհով կը յաջողէին պաշտօն խլել, և ընդհանրապէս հաւատքի տարբերական ծանօթութենէն զուրկ իմամներ կը զրկուէին. այսուհետեւ պէտք է է՛ն արժանաւորները, զարգացածները զրկենք։

Ժողովը որոշեց առաջիկայ տարուընէ սկսեալ փոխել իմամները, և լաւագոյնները յաջորդ կարգել, ամսականները աւելցնելով։

Թալէաթ պէյ դիտել տուաւ թէ Իթալիոյ կարգ մը քաղաքներ, օրինակի համար, Նաբոլի, Սամ. չէնպէնտէրները շատ խեղճ կ՚ապրին, նպարավաճառի խանութի պէս տեղ մը, շատ անգամ սոնական օրերու մէջ դրօշակ պարզելու և ուրիշ ծախքերու համար դրամ ալ չեն կրնար գտնել եւ։ Ժողովը որոշեց հարկ եղած բարեհորգութիւնները գործադրել տալ առանց յապաղման։ Դադար տրուեցաւ ժամը 4½էն։

Նիստը վերսկսաւ ժամը 6½էն։

Պուշ էֆ.ին Սեւանիկէն քաշած հեռագիրը, որով կ՚իմացնէր թէ այդ կողմերը հանրային անդորրութիւնը խանգարուելու վրայ է, կառավարութիւնը անմեղներ կը բանտարկէ, ծեծի ու տանջանքի կ՚ենթարկէ զանոնք, հրասխտմբերը կը չատնան, կացութիւնը կը ծանրանայ, եւն., մեծ յուզում առաջ բերաւ Ժողովին մէջ։ Մեծ Եպարքոսը թէ՝ այդ հեռագիրը և թէ՝ այդ մասին իր և Սելանիկի վալիին միջեւ փոխանակուած հեռագիրները զրկած էր ժողովին։ Վալին կը ներքեր Պուշ էֆ.ի հեռագիրին պարտակութիւնը, յենլով իր կատարած քննութեանց վրայ և պնդելով թէ՝ Ցեսնատանէն գաղտնի զրկուած 200 սպաներն են որ կը զրգռեն բնակչութիւնը, և թէ՝ հարկ եղած արգելիչ միջոցները ձեռք առնուած են, եւն.։

Ժողովը հարկ չտեսաւ վիճաբանութեանց, քանի որ 200 հելլէն սպաներուն ներկայութիւնը հաստատուած է և այդ մասին կարեւորը գործադրելու համար խիստ հրամաններ զրկուած են։

Ցեսոյ անցան ոստիկանութեան նախարարութեան պիւտճէին, որ այսուհետեւ Հաճիաղին Ապահովութիւն անունը պիտի կրէ։ Մէկ կողմէ տեղեկաբեր էմրուլլահ էֆ. և ներքին գործոց մուսթէշար Ասիլ պէյ, միւս կողմէ՝ Թօզմիտի և Սրազի պէյ էֆֆենտիները բուռն վիճաբանութիւն մը մղեցին։ Հաշուակալութեան դիւանի մը հաստատուելուն դէմ էին այս վերջինները, առարկելով թէ՝ արդէն իւրաքանչիւր պաշտօնատան մէջ կայ այդպիսի դիւան և թէ՝ Հաճիաղին Ապահովութիւն կոչուածը՝ ներքին գործոց նախարարութեան պատկանելուն, հարկ չկար զատ դիւանի մը։ Վերջապէս ընդունուեցաւ գրագէտներուն թիւը զեղչելու պայմանով։

Վիճաբանութիւնը բաւական երկարեցաւ. ատիկան. զինուորներու. ամսաթղթակին վրայ. մասնակցեցան Սադի պէյ, Համտի պէյ, Հաթքը Իսրահիմ, Այի ճէնանի պէյ, Իսմայիլ բաշա, Զեկէրիա, Հասան Ճէնմի էֆ., Իսմայիլ Մահիր էֆֆենտիները։ Ի վերջոյ որոշուեցաւ այսօրուան թղթոյլ ամսաթղթակներու վերջնական որոշումը։

123րդ նիստին մէջ Պեռական Խորհրդի մասին Մեծ. Եպարքոսին ու Պիւտճէի մասնաժողովին միջև անհամաձայնութեան մը կէտեր ըլլալը ծանուցուած, և որոշուած էր նոյն իրիկունը միասին դալ և խորհրդակցիլ այդ մասին։ Էմրուլլահ էֆֆենտին բեմ եկաւ և յայտարարեց թէ դժուարութիւնները գրեթէ հարթուած են և համաձայնութիւնը գոյացած է. Պեռական Խորհուրդը 16 անդամներէ բաղկացած պիտի ունենայ։ Նախագահ մը, 10 հազար ղրշ. ամսականով. այդ խորհուրդը պիտի ունենայ չորս մասնաժողով, իւրաքանչիւրը 4ական անդամներով։ Այդ անդամները թեկնածուներ որ երեսփոխաններէն առնուին. Մեծ. եպարքոսը խոստացաւ և խնդրեց որ իրեն ժամանակ տրուի գիչերը խորհելու. այս գիչեր պիտի խորհի և վաղը պիտի հաղորդէ իր որոշումը, ակզբունքով համաձայնած ենք այդ կէտին վրայ։

Նիստը փակուեցաւ ժամը 8¼էն։

Կարդալ Մ. Ֆրէնկեանի «Օսմ. Մեծ զինուվարուտ»ի ազդը 4րդ էջը։

ԿԵՐԹԻՆ

ԿՐԷՏԷԻ ԽՆԴԻՐԸ

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Բ.էն ի վեր, Կրէտէի խնդիրը նոր երեւոյթի մը մէջ մտած է։ Մինչև հիմա Բ. Դուռը չորս պաշտպան Տերութիւններուն կը դիմէր Կրէտէի պատկանեալ ամէն բանի համար։ Բ. Դուռը կը յայտարարէր թէ կրէտական խնդրոյն մէջ ոեւէ դեր չենդունիր Յունաստանի համար, և հետեւաբար ոեւէ քայլ պիտի չառնէ Աթէնքի դէմ։ Իսկ Բ.էն ի վեր Բ. Դրան քաղաքական ռազմագիտութիւնը փոխուեցաւ։ Այս պահուս խօսակցութիւն մը տեղի կունենայ Կղզիին նկատմամբ Թուրքիոյ և Յունաստանի միջև։

Ո՞ւր պիտի յանգի այս խօսակցութիւնը։

Ցուսալի է որ Աթէնքի դահլիճին ուղղմիտ դիրքէն և Բ. Դրան խաղաղասէր քաղաքականութենէն պիտի չելլէ բան մը, որ կարենայ ազդել երկու դրացի երկիրներուն բարւոք յարաբերութեանց վրայ։

Մեր վաւերական տեղեկութիւններուն նայելով, կ՚ըսէ Լա Թիւրֆի, Բ. Դուռը Աթէնքի դահլիճին մօտ բարեկամական ձեռնարկ մը ըրաւ, խնդրելով որ Կրէտէ գտնուող տելլէն բանակին սպաները եւ կանչուին։

Յայտնի է թէ 1906ին չորս պաշտպան Տերութիւնները հելլէն սպաներուն յանձնելին կրէտական ոստիկանութեան և քաղաքական զինուորութեան կազմակերպութիւնը։

Այս մինչեւ Կրէտէ գտնուող հելլէն սպաները յունական բանակին գործօն ծառայութեան մէջ չեն կրնար նկատուիլ. կարելի է ենթադրել թէ երկու դրացի պետութեանց մէջեւ համաձայնութիւն մը դժուար պիտի չըլլայ այս կէտին վրայ։

*** Հելլենական նոր դահլիճը ամէն բանէ առաջ պիտի սխրատի վերջ մը տալ հելլենական երկաթուղիները Թուրքիոյ երկաթուղիներուն հետ կապելու համար ասկէց առաջ եղած բանակցութիւններուն։ Աթէնքի մէջ կը կարծեն թէ օսմ. սահմանադրական կառավարութիւնը պիտի չենաեւի Համիտի ձգձգող քաղաքականութեան, և թէ ժաքարային բանակցութեանց մէջ օսմ. կառավարութիւնը իր բարի կամցողութիւնը պիտի դնէ խնդրոյն լուծման համար։

*** Մոնիթեօր դրօշի խնդրին վրայ հետեւեալը կը գրէ.—Ի վիճակի ենք յայտարարելու թէ անճիշդ են երեք օրի ի վեր չրջած լուրերը որոնք համեմատ իբր թէ պաշտպան պետութիւնք ծանուցագիր մը տուած ըլլան Բ. Դրան, դրօշի խնդրին մասին։ Պեռութիւնք այդ մասին ոեւէ բան չեն հաղորդած Բ. Դրան,

ԹԵՐԹՕՆ ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ — 233 —

ՍՄԲԱՏ ԲԻՒՐԱՏ

ԲԱՆՏԷ ԲԱՆՏ

ՍԷՐԳԱՐԴ ՍԱՍ

ԻԱ.

—Է՛հ, ուրեմն, ընդմիջեց Ճանազեան Պատուելին, ինչ ընել պէտք է...։ Ի՞նչ կ՚ըսէք, կարծեմ թէ մէ՛կ միջոց մնաց, հեռագիրը տանիլ Ամերիկեան Միսիոնար Մսթը Բրիսթիին և ծածկագիրի վերածել տալով, իրենց ձեռքով ա՛յս գիչեր քաշել տալ։

—Շա՛տ լաւ խորհեցաք, յարեց Մուրատեան, պատուելի՛, կը խնդրենք որ դուք ծանամբ իրեն երթաք և կարգադրէք այս գործը։

—Ցօժարակա՛մ, ըսաւ պատուելին ու հեռագիրը գրպանը, քարտանին հետ մեկնեցաւ, խոստանալով այս վերջինին հետ արդիւնքը հաղորդել իրենց։

Հեռագիրը, ամերիկեան միսիոնարին միջոցաւ, ծածկագիրի վերածուելով քաշուեցաւ նոյն գիչերը։

Բարպանին վերադարձին, մնացեալ ժողովականները, որոնք Աւանդորդարանին մէջ կը սպասէին, զատ զատ մեկնեցան։

ԻՐ.

Ո՛չ մէկ չշուկ՝ քնացող քաղաքին գերեզմանային լռութիւնը խանգարող։ Կէս գիչերուընէ ետքը ձիւնը սեղալ սկսած էր առատ առատ և մէկ երկու ժամուան մէջ բոլոր քաղաքը ճերմակ պատանքի մը մէջ փաթթուած էր։ Ձիւնը կը սեղար, աւելի առատ, անընդհատօրէն, չարունակ։ Բնակարանները, պարէզներով անջատուած իրարմէ, և տեղ տեղ հեղեղի փոխուած ձորերէ կտրուած, սպիտակ սաւանին տակ, համատարած ու սառեցուցիչ խաղաղութեան ու լռութեան մէջ, կը նմանէին սառնապատ ամայի անապատի մը, ուր մարդկային գոյութեան մը հետքը կարելի չպիտի ըլլար նշմարել, ա՛յնքան սեռելային էր համայնապատկերը։ Միայն, գիչերուան մռնչող քամին, որ կը փչէր կատաղի, երբեմն երբեմն, մուրճի ընդհատ հարուածներու պէս արձագանգը կը հասցընէր մինչեւ հեռաւոր անկիւնները։

Ս. Սեփհանոսի եկեղեցիին ու զինուորական հիւանդանոցին միջեւ երկարող ընդարձակ պողոտային մէջէն երկու մարդեր, վերարկուներու մէջ փաթթուած, արագ արագ կը քալէին, ուղղուելով կառավարական պալատին կողմը։ Այս երկու անծանօթները, հալածական փախչողներու իրենց դրսեւորութիւնը զուր կը ջանային ծածկել։ առանց կանգ առնելու, չարունակ և արագօրէն կը քալէին, կը վազէին։ ամէն փողոցի գլուխ, քիչ մը չուշ առնելէ ետքը, կը չարունակէին իրենց հապճեպ գնացքը։ Տրեխներ հագած էին և չարունակ սեղացող ձիւնը չուտով կը ջնջէր իրենց ոտքերուն թողած հետքը։ Այսպէս, նոյն արագութեամբ, կը քալէին, մինչ ուղղ՚ելով իրենց քայլերը դէպի պալատին կողմը. քանի՛ մտահոգիչ, ա՛նքան աւելի որոշ, լսելի կ՚ըլլար պող արձագանգը մուրճի ընդհատ հարուածներուն։ Փողոցին անկիւնը հասած էին և պիտի ուրիշ փողոց մը մտնէին, երբ որ նշմարեցին պալատին մեծ դուռը, ուր անսովոր շարժում մը կը տեսնուէր։ Ա՛լ չուզեցին առաջ երթալ. հոն, անկիւն մը պահուրտած, սկսան դիտել. սպասեցին քանի մը վայրկեան և դարձեալ փորձեցին առաջանալ. սակայն, քանի մը քայլ առնելէ ետքը, յանկարծ կանգ առին։ Մեծ դուռին առջեւ երկու սիւներ տնկուած էին, իրարմէ գրեթէ մէկուկէս մէտր հեռաւորութեամբ. այդ երկու սիւներուն տակ, ստուերներ կը խլրտային. մարդ մը, սիւներուն տակ, մուրճը ձեռքը, կ՚երթար կուգար. ուրիշ մը սանդուխի մը վրայ, բան մը կը գամէր։

Երկու անծանօթները ապշած, գամուած մնացին տեղերնին։ Անկիւնը կեցած, չուչերնին բռնած կը դիտէին. երկո՛ւքն ալ չուարած էին։ Մեծ դուռին առջեւ, երկու սիւներուն վրայ մուրճի հարուածները կ՚ինչնէին սակայն։ Վերջապէս, երկու անծանօթներէն մէկը, խզելով լռութիւնը, փսփսաց իր ընկերոջ ականջին.

—Կարապե՛տ, սխալ տեղէ եկանք, փոխե՛նք ճամբանիս։

—Բայց, յարեց Փանոս, ուրիշ ճամբայ չկայ, վրայի կողմէն անկարելի է երթալ, պահականոցին առջեւէն պիտի ստիպուինք անցնիլ։

—Ի՞նչ ընենք ուրեմն,..

—Հոս կը սպասենք մինչեւ որ Մեծ Դուռին առջեւի մարդերը քաշուին. մինչեւ առաւ չպիտի մնան։

—Լա՛ւ, սպասե՛նք, նայի՛նք ե՞րբ պիտի քաշուին։

Ու երկու ընկերները, հոն, անկիւնը, սպասեցին։ Երկու սիւներուն տակի մարդերը կէս ժամուան մէջ քաշուեցան, ներսը մտան պալատին մէջ, և պողոտան դարձեալ ամայացաւ։ Անկիւնի սպասողները կամաց, կամաց, զգուշաւոր քայլերով ուղղուեցան դէպի դուռը, որ կէս մ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴՐՕՇԸ ԿԱՆԷԹԻ ՎՐԱՑ

(Ափրիկեան Տրիպոլիս)

Երէկ, Ֆիզանի երեսփոխան Ապտիւլ Գաադէր Ճամի պէյի Ֆիզանէն ուղղած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ֆրանսական Ջոկատ մը Կանէթ մտնելով, Հանրապետութեան դրօշը պարզեր է։

Ապտիւլ Գաադէր Ճամի պէյ այսօր այս մասին հարցազննում պիտի բէ Երեսփ. Ժողովին մէջ։

ՌՈՒՍԻԱ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ.— Բ. Դուռ հաղորդած պաշտօնական տեղեկութիւններէն կը հակադրի որ ռուս զինուորական ստուար ուժերը Պարսկաստան զրկուած են Զուղայի ճամբով, և թէ Ռուսաց ամբողջովին գրաւած են Զուղայի և Թամրզի միջև գտնուած երկիրը։

ՑՈՑՆԵՐԸ ՄԱԿԵԴՈՆԻՈՑ ՄԷՋ.—Ցունաց Պատրիարքարանին Սինոդը նախընթաց օր կարդաց Սելանիկի մետրապոլիտին մէկ տեղեկագիրը ա՛յն հալածանքներուն վրայ, որոնց ենթարկուած է յոյն տարրը իշխանութեանց կողմէ նոյն նահանգին և մեր հանրապետ սմբողջ Մակեդոնիոյ մէջ։ Մետրապոլիտը կը յանձնարարէ թէ հարկ է տիպողական դիմումներ ընել կառավարութեան մօտ այս կացութիւնը դադրեցնելու համար։ Սինոդը յայտ կարդաց Դաթօրիայի մետրապոլիտին մէկ նամակը, որ իր թեմին Ցունեռուն ողբալի կացութիւնը կը պատմէ, անոնց մասին տ՝ղական իշխանութեանց բռնած թշնամական դիրքին պատճառաւ։ Վերջապէս կարդացուեցաւ Գարաֆերիայէն եկած նամակ մը, որ Ցունէրուն կացութիւնը խիստ մութ գոյներով էր ներկայացնէ Սինոդը ցաւ յայտնեց և որոշեց գործակցաբար Եպարգոսին մօտ զբաղիլ բողոքելու համար։ Թագրիրն ալ խմբագրուելով պիտի յանձնուի կիրակի օր։

(Մօնիթէօր)

** Սբամպուլ ևս կը ծանուցանէ թէ երէկ Ցունաց Պատրիարքը արտասովոր նստի հրաւիրեց Խառն Ժողովը։ Ուրբաթ օր ալ Խառն Ժողովը նիստ պիտի գումարէ, կառավարութեան մատուցուելիք մազպատն վաւերացնելու համար։

ՊՈՒՇՕ ԷՖ.Ի յայտարարութիւններուն մասին զոր հրատարակած էինք առաջ, Սելանիկի գ ղվուրդին կողմէ բողոքագիր մ.ներկայացուած է Երեսփ. Ժողովի նախագահին, ուր կ'ըսուի թէ բացարձակապէս սուտ է որ անմեղ մարդիկ կը ձերբակալուին և կը խոշտանգուին։ «Կը ձերբակալուին և կը հալածուին միայն հարենիքի պատիւը ստանկոր ընել ուզող Էքճիքի Էքեռիայի պատկանող հաժահէլէ-կանականները։ Անկարելի ենթադրելով թերևս քննութեանց ատեն մէկ քանի յանցաւորներ խոշտանգուած են։ Բայց այդ խոշտանգողին պատժուիլը պէտք էր պահանջուէր փախանակ զինուորական իշխանութիւնները յանցաւոր բռնելու։ Կը պահանջենք որ այդ երեսփոխանը կամ հաստատ ապացոյցներով իր ըսածները ապացուցանէ և կամ անձամբ, պաշտօնապէս հերքէ և պատժուի։»

ԵԼԼՏԲՕԼ ժուռնալները դասակարգելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովի անդամներէն մէկը յայտարարեց թէ բոլոր անդամները երդում բրած են բան մը չը յայտնել, մինչև որ իրենց ալխատութիւնը աւարտի։

ԱԼԱՆԱՅԻ ԽՆԴԻՐԸ ԵՒ ՊԱՊԻԿԵԱՆԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ

Օսմ. Խորհրդարանին երէկուան նստին մէջ Վարդէս էֆ. պանանչեց որ ողբացեալ Պապիկեանի տեղեկագիրը բերուի սեղանին վրայ, որպէսզի ժողովը ճշմարտութեան վրայ գաղափար մը կազմէ։ Իզմէր էֆ., երիտասարդ երեսփոխան մը, յայտարարեց թէ՝ տեղեկագրին տէրը քանի օր մեռած է, աւելորդ էր կարդալ զայն։ Եուսուֆ Քէմալ պէյ, բողոքեց անոր դէմ և պահանջեց որ անպատճառ իրենին հետ կարդացուի նաև Պապիկեան տեղեկագիրը, որ անհրաժեշտ է ճշմարտութեան համար և թէ վերջին օրերս իր և ողբացեալ երեսփոխանին միջև համաձայնութիւն գոյացած էր գրէթէ ամէն կէտերու վրայ։ Նախագահը առաջարկեց առաջիկայ շաբաթ օրուան նիստին երկու տեղեկագիրներն ալ ժողովին նկատառութեան յանձնել։ Ժողովը ընդունեց նախագահին առաջարկը։

ԹԼՖԷԼԻՃԻ արկածելոց Մասնախումբը Ս. Կաթողիկոսին միջոցով 400 ռսկի զրկած է Պարիզարքան։

ԿԻԼԻԿԵՑԻ ՈՐԲԵՐԸ.— Ամէն օր Պարիզարքան կը հասնին Կիլիկեան աղէտին թշուառ բեկորները։ Երէկ Փոխանորդարան ներկայացան ասոնցմէ երեք հատ, մերկ, բոպիկ և նուազուն աչքերով։ Այդ թշուառներէն մէկը յայտարարեց լալով թէ «երեք օրէ ի վեր անօթի ծարաւ կը թափառին»։ Փոխանորդարանը անմիջապէս կարեւորը տնօրինեց այդ բախտազուրկներուն նկատմամբ։

ՄԱՐԱՇԻ ՄԷՋ ԾԵՆ.— Զէյթունէն կը տեղեկացնեն Պարիզարքարան թէ՝ իրենք առայժմ հանգիստ են. միայն Մարաշի Պատերազմ. ատեանին բռնած ընթացքը ցաւ կը պատճառէ ամէնուն։ 10-15 Հայեր ձեռի և խոշտանգումը ենթարկուած են. ի մէջ այլոց ընկի Զէյթունցի և Մարաշաբնակ Պետրոս աղա Սահակեան իր երկու զաւակներով բանտարկուած է։ Իսկ մէկ քանի օր առաջ Հինչեն Արթին անուն անձը մեռցնելու ասիճան ծեծեր են և մարդու մը կոնակը տալով տուն զրկեր են։ Տեղւոյն Ֆրանսական փոխհիւպատոսը մերկացնելով յիշեալը կը տեսնէ թէ՝ փայտի հարուածները սեւ սեւ սպիներ ձգած են խեղճին մարմնոյն վրայ։ Հիւպատոսը այս առթիւ կը բողոքէ զինուորական հրամանատարին, որ զայրանալով ինք օր ևս բանտարկել կուտայ հայը։ Այս մասին տնօրինութիւն մը խնդրուած է։

ԿՐՕՆԱՓՈՒՆԹԻՒՆՆԵՐ.—Նախորդ բէժիմը խստութեանց հետեւանքով իսլամացած Գոլսեցի կարգ մը կիներ և աղջիկներ, թիւով 10ի չափ, խնդրագիր մատուցած են Պատրիարքարան և կ'ուզեն վերադառնալ Մայրենի Եկեղեցիին ծոցը։ Այս առթիւ հարկ եղած ձեւակերպութիւնները կատարելու համար թէեւ բազմիրներ մատուցուած ու դիմումներ եղած են, բայց մինչև հիմա անհետեւանք մնացած են։ Այս անգամ Մուշի առաջնորդը կը գրէ թէ՝ կրօնափոխութեան նման դէպքեր յաճախադէպ են Տարօնի մէջ։ Առեւանգուած կիներ ու աղջիկներ իսլամական շրջանակներու մէջ կը պահուին երկար տարի և յետոյ սպառնալիքի ու մահուան տարօրինի ներքեւ Իսլաթի ժողովներու առջեւ կը բերուին՝ խոստովանելու համար և բանալ է որ հարիւրին հարիւր իսլամութեան ի նպաստ կը խօսին։ Ս. Պատրիարքը նկատի առնելով իրաց վիճակը յատուկ բազրիրով մը բողոքեց կառավարական պաշտօնեաներու այդ զեղծ ու ապօրինի ընթացքին համար։ Միւս կողմէ Պատրիարքարանը յանձնարարեց Մուշի Առաջնորդին թէ՝ բացարձակ իրաւունք ունի պահանջելու որ կրօնափոխ Հայերը դէթ մէկ օրուան համար իրենց յանձնուին՝ գտնէ վերջին յորդորներ տրուելու համար։

ՀԱՃԸՆԻ Առաջնորդ Ներսէս վրդ. Դանիէլեան, որ Մարաշի բանտը կը մնայ, կը գրէ թէ՝ երկու անգամ հարցաքննուած է իրեն նկատմամբ։ եղած ամբաստանութեանց համար։ Եւ այն գաղափարը որ վարդապետին նկատմամբ կազմած են եղեր, տրուած բացատրութիւններու վրայ փոխուեր են. «Վստահ եմ որ, կ'ըսէ յիշեալը, Պատերազմ. Ատեանը իր անաչառ քննութեամբը ամէն բան երեւան պիտի բերէ և իմ անմեղութիւնս պիտի հաստատէ»։

ԳԵՐԼԷՔ ԽԱՆԷՆ (Պէյլան) հանրապետութիւն մը ուղղուած է Պատրիարքարան, որով նպաստ կը խնդրեն։ Մէջազգային յանձնաժողովին նկատառմանը յանձնուեցաւ։

ԴԱՐՍԻ բանտին մէջ գտնուող հայերը նախընթաց օր հեռագրով բողոքած էին Պատրիարքարան թէ՝ կը խոշտանգուին և նոյն իսկ ծեծի կ'ենթարկուին և խնդրած էին որ Պատրիարքարանը իր կարգին կարեւորը տնօրինէ։ Պատրիարքարանը երէկ բազրիրով մը դիմեց Բ. Դուռ և այս ծեծի և խոշտանգումի մասին բողոքելով տնօրինութիւն մը խնդրեց։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ ասկէ առաջ նշանախօսութեանց առթիւ, ինք կը գանձէր նաև քահանաներու իրաւունքը, փոխարէն ստանալով քանի մը դուրուշ։ Տնտես. Խորհուրդը նկատելով որ այսպէսով Պատրիարքարանն է որ միշտ կը վնասէ, որոշեց որ ասկէ վերջ քահանաները իրենց առած գրաժին %ին 25ը Պատրիարքարանի մուտքին յանձնեն, հակառակ պարագային Պատրիարքարանը ինք չպիտի ստանձնէ իրենց պաշտպանութիւնը դատարանի մէջ։ Քահանաները մինչ ալ ունին թէեւ բողոքելու Խառն Ժողովին, բայց յուսալի չէ որ որոշումը ի նպաստ իրենց տրուի, քանի որ Տնտես. Խորհուրդին այս կարգադրութիւնը ժողովուրդին չանձնալ է։

ՀԱՃԸՆԻ ԵՒ ՄԱՐԱՇԻ ազգայիններուն կողմէ յատուկ հանրագրութիւն մը հասած է Պատրիարքարան որով կը յայտնեն թէ՝ վերջին անգամ Ատանայի աղէտին միջոցին Դարս Պազար գտնուող Մարաշցի եւ Հաճընցի Հայերը պաշտպանութիւնը վայելեր են փոխ Մէհմէտ էֆէնտիի և տեղւոյն երեւելիներէն՝ Մուսա եւ Վէյի էֆ.ներու, որոնք ամէն խնամք տարած են։ Հանրագրութիւնը ստորագրողները իրենց երախտագիտութիւնը կը յայտնեն յիշեալներուն եւ կը խնդրեն որ Պատրիարքարանը շնորհակալութեան գրեր զրկէ յիշեալներուն եւ մասնաւորաբար փոխ Մէհմէտ էֆ.ի համար պաշտօնի բարձրացում մը ձեռք բերուի՝ քաջալերելու համար այդ ազատասիրտ ու սամանագրասէր պաշտօնեան։

Վանաց առաջնորդը եւ Վարագայ վանքի Հոգաբարձութիւնը խնդրած են Պատրիարքարանէն որ տէր կանգնի Շանգալեան վրդ.ի Վարագայ վանքին կտակած 400 ռսկիին։

ԳԷՄԻ ԱՏԱՆԱ.— Օսմ. երեսփոխան Հ. էֆ. Պօյաճեանի առաջարկութեամբ երկու գաղթական Հայեր Գրիգոր Քէլէշեան (Մարզուանցի) եւ Յովհ. Բալատեան (Եւդոկիացի) Մէջազգային Յանձնաժողովի կողմէ մէկ մէկ գումար ստանալով Ատանա պիտի երթան հոն գործելու համար։

ՍԿԻՒԴԱՐԻ Ս. ԽԱՉԻ Թաղ. Խորհրդոյ համեստաւորի ընտրութիւնը կիրակի օր կատարուելով, ընտրուեցան Տեարք՝ Բարսեղ Աւետիսեան, Յովհ. Գալաղեան, Կարապետ Բալճեան, Մաքսուտ Նարլեան և Բեսել Մարգարեան։ Ընտրութեան տեղեկագիրը զրկուեցաւ Պատրիարքարան։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՀՊԱՏԱԿ, բնիկ Դամասկոսցի, ուսուցիչ Յովսէփ Գասպարեան և այլ մականունով Զուլնկուշ օղլու անուն ազգայինը 1898ին Պարսկաստանի Դէշիրան քաղաքին մէջ մնուած, և իր թոռան ժառանգութիւնը տնտղոյն Օսմ. հիւպատոսին կողմէ յուզարկուած է ի Պոլիս արտաքին գործոց պաշտօնատան։

Այս մասին Պատրիարքարանի կողմէ ցաւդ կատարուած քննութեամբ իբր ժառանգորդ երեւան եկած են հանգուցեալին եղբայրն՝ Յովհաննէս Գասպարեան, բնակեալ այժմ ի Նիւեօրք, և քոյրը Մարիամ Քիւրքճեան, բնակեալ այժմ յԵգիպտոս։ Արդ՝ ներկայ պաշտօնական յայտարարութեամբ կը ծանուցուի որ՝ եթէ հանգուցեալ Յովհաննէս Գասպարեանն ասոնցմէ զատ ուրիշ ժառանգորդ ունի՝ թուականս մինչեւ երկու ամիս՝ պէտք է ներկայանայ Ազգ. Պատրիարքարան իր վաւերաթղթերով։ (ԿԵԻՐ)

ԳԱՏԷԳԻՒԶի Արամեան վարժարանին տեսուչ Թորոսեան Մատթէոս էֆէնտի այս անգամ նոյն պաշտօնը ստանձնած է Սամաթիոյ վարժարանին մէջ։

Այրի Տիկին Էլպիս Գրամամեան, Տէր Մկրտիչ Գրամամեան (ի Լոնտոն), Տէր և Տիկին Գրիգոր Ժամկոչեան և զաւակունքը (ի Լոնտոն), Օր. Մարի Գրամամեան, Տիար Յակոբ Փաշաեան (ի Մանչէսթր). ինչպէս նաեւ Ֆէրմանեան (ի Գահիրէ). Մուրատեան, Գարակէօզեան (ի Մանչէսթր), Սագաեան ընտանիքները խորին ցաւով կը ծանուցանեն դառնաղէտ մահը՝

ՎԱՂԻՆԱԿ Մ. ԳԱՐԱՄԱՃԵԱՆի

իրենց զաւկին, եղբօր, եղբօրորդւոյն և քեռորդւոյն, որ հանգեաւ ի Տէր իր 15 տարեկան ծաղիկ հասակին մէջ անմխիթար սուգի մէջ թողլով համայն ընտանիքը։

Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի այսօր հինգշաբթի (23 Յուլիս 1909ին) Գուզկունճուքի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ, կէս օրի վերջ ժամը 7½ին (Հ. Թ.), ուրկէ մարմինը պիտի փոխադրուի Սկիւտարի Ազգ. դերեզմանատունը իր ընտանեկան դամբարանին մէջ ամփոփուելու համար։

Մասնաւոր մահագիր զրկուած չըլլալով կը խնդրուի ներկայս իբր այն նկատել։

Պէպէք, 22/4 Յուլիս 1909

Մանօր.— Շոգենաւը կամաւորէն կը մեկնի ժամը 6.45ին։

ԱՅՐԻ ՏԻԿԻՆ ՄԱՐԻԱՄ ԱԲԻԿԵԱՆ ՄԱՔՐ ԱԶՆ. ԱԲԻԿԵԱՆ ՄԻՀՐԱՆ, ՌՈՒԲԷՆ ԵՒ ՅՈՎԱԿԻՄ ԷՖԷՆԴԻՆԵՐՈՒՆ

Յետ կարճատեւ հիւանդութեան երէկ երեկոյ առ Աստուած փոխեցաւ ի մեծ ցաւ իր պարագայից։ Յուղարկաւորութեան հանդէսը պիտի կատարուի այսօր Հինգշաբթի 23 Յուլիս, ժամը 4ին (Հ. Թ.) Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ մարմինը պիտի ամփոփուի Պալըգլը գերեզմանատունը։

1909 Յուլիս 22

Շոգենաւը կը մեկնի Սիրքէճիէն ժամը 10.30 անցած ըստ Եւրոպ. կամ ըստ Թրք. 3ը 10 անցած։

Մահագիր չընդունուելուն կը խնդրուի ներկայս իբր այն նկատել։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ԵՐԷԿԻ ՆԻՍՏԸ

Նախարարաց Խորհուրդը իր երէկի նիստին մէջ գլխաւորաբար զբաղեցաւ Կրետէի խնդրով։ Հետեւաբար յաջորդ նիստին յետաձգեց Ատանայի խնդրի մասին տալիք որոշումը, քանի որ դեռ չէր աւարտած նաև կարգ մը պաշտօնական թերու ,նթերցումը։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ԳՈՒԱՅՍ, 4 Օգստ. — Երէկ իրիկուն շքասեղան մը տրուեցաւ Սպանիայի գեսանատին մէջ ի պատիւ անգլիական ամուլին։ Ո և է ճառ չըսուեցաւ։

—Մ. Իզվոլսքի «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի խմբագրին յայտարարեց թէ մեծ յոյս ունի որ Կրէտէի խնդիրը բարեկամաբար պիտի վերջանայ և Ռուսիա Պարսկաստանէն իր զօրքերը պիտի քաշէ, երբ հոն խաղաղութիւն տիրէ։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԳՈՐԾԱԿԱՑՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Մանզումէի վերադարձման առթիւ մեր բաժանորդներէն և գործակալներէն ոմանք իրենց հաշիւներուն կարգադրութեան համար գրելի փ�թաղանթներ մը ցոյց կուտան։ Կը խնդրենք որ այս օրինակին հետեւին մեր միւս գործակալներն ու բաժանորդները։ Երբ մտածուի թէ ներկայ պայմաններուն մէջ ո՛րքան զժուարացած են Մամուլին գործերը, մեր գործակալներն ու բաժանորդները պիտի յիշեսնան բնաւ իրենց պարտաւորութեան մէջ, այսպէս ալ կերպով հրապարակագրական այն մեծ աշխատութեան՝ որուն սերտաբար ենթարկուած է Մանզումէ, առանց ընկրկելու ո և է զոհողութեան առջև։

Ա. ՄԱՏԻԿՈՆԵԱՆ

ՀԱԼԱԾԱՆՔԻ ՋՈՀԵՐ

(ԽՈՎԿԱՍԻ ԹԱԹԱՐ-ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՐՈՒՄՆԵՐԻՑ)

ԱԷՊ

ԳԼՈՒԽ Ե.

«Մենք կ'ընկնենք, բայց մեր տեղը կը կանգնին մեր յաջորդները և վերջի վերջոյ յաղթութիւնը պիտի մնայ այդ լոյսի հողմին և ամէն տեղ պիտի ճառագայթի լոյսի գերիշխանութիւնը...

Նա լռեց ու զարմացած մօտենալով պատուհանի մէկին, ականջը դրաւ պատուհանի վրա ու սկսեց լսել։ Նրան թւում էր՝ թէ ներսում խօսող երեխաներ կան, մինչդեռ ծիծեռնակների ձագերն էին այդպէս իրանց բներում ճլվլում...

— Սա՛ւս...ա՛...ա՛...— ցած ձայնով և զգուշութեամբ խօսեց նա, — այստեղ են երեխաները... Երեւի ինձ թշնամու տեղ ընդունելով, փախած ու թաղ գացած... Խեղճ երեխաներ... դեռ նոյնպէս դողում էք, նոյնպէս սարսափում մարդ-գազաններից...

Եւ նա սկսեց բախել պատուհանը և կանչել.

— Երեխանե՛ր, այդ տե՞ղ էք... Աղաչո՛ւմ եմ, բացէ՛ք, բացէ՛ք պատուհանը... Մի՞ք վախենալ... ես թշնամի չեմ... Ձեր Յուսիկ վարժապետն եմ... Լսո՞ւմ էք... Բացէ՛ք պատուհանը... Մի անգամ էլ տեսնեմ ձեզ ու այնուհետեւ մեռնեմ... Ձե՞ք լսում ինձ... Ձե՞ք ուզում բանալ... Մի՞թէ մոռացաք ինձ... Մի՞թէ ես ատելի եմ ձեզ համար... Ձե՞ք ուզում ինձ հետ խօսել... Երեխանե՛ր... աչխարհիս մէջ դուք էիք իմ միակ ուրախութիւնը... իմ կեանքի նպատակը... ես ապրում էի ձեզանով... ես սիրել եմ ու սիրում եմ ձեզ, իսկ դուք փախչում էք ինձնից, ինչպէս մի գազանից... Երեւի ես այդպէս սարսափելի եմ դարձել բոլորի համար... Ինձնից փախչում են, ինչպէս մի գարշելի բորոտից...

Մի քանի քայլ հեռանալով պատուհանից, նա կանգնեց ու խորասուզուեց մտածութեան մէջ։

— Այսպիսի անմպատակ կեանքը մահից էլ վատ է... — շարունակեց նա։ — Էլ ինչո՞ւ այսպէս ապրել ու ծաղրի առարկայ դառնալ աշխարհում... Լաւ չէ՞ մի անգամ մեռնել ու հանգստանալ... Մեռնե՛լ, բայց մեռնել այնպիսի մահով, որ մահուց յետոյ էլ կարողանամ հաւատարիմ մնալ սիրած գաղափարիս... Ո՜հ, ինչ գէշ զգեցիկ մտքեր... Մեռնե՛լ յ ւրատեան ապրելու համար...

Եւ նա յառաջ գնաց, վերցրեց պատի տակ դրած հին նստարանը, դրաւ ուսումնարանի զանգի տակը, բարձրացաւ այդ նստարանի վրա, բռնեց զանգի լեզուակից կապած թոկը և իր բոլոր ոյժով քաշելով, փոքրեց նրա ամրութիւնը։

— Լա՛ւ է.— ասեց նա, — լա՛ւ կը դիմանայ... Այժմ մի օղակ կապել և կախաղանս պատրաստ է... Թո՛ղ իմ դիակը, թո՛ղ իմ կմախքը յաւիտեան կապուած մնան այս զանգի հետ... Թո՛ղ իմ ոսկրները փոխարինեն այս զանգի լեզուակը և ամէն օր կանչեն հայ չինականին դէպի ուսում, դէպի գիտութիւն... Բաները կը փլի, կմախքս կը չարժի, իսկ զանգը կը զողանչի՝ դէնգ, դէնգ, դէնգ...

Այսուհետեւ նա գլուխն անցրեց օղակի մէջ ու նստարանի վրայից վայր ընկնելով մնաց թոկից կախուած։

Հէնց այդ րոպէին մի գիւղացի երիտասարդ, դաշտից ձեռքին՝ վրա հասաւ, կարեց զանգի թոկը և «վարժապետը» կիսամեռ ընկաւ գետնի վրա...

ԳԼՈՒԽ Է.

Զաքար Մինասեանի կինը — Զառընչանը՝ իր երկու որբիկներով մնացած էր վերջին աղքատութեան մէջ։ Նա սակաւուած էր իր հանդերձի զարդն ու զարդարանքը կամաց կամաց ծախել ու դրանով պահել իր անբախտ ընտանիքը։ Նա ընտրված էր մինչև անգամ երեխաներին ուսման տալու փ·խարէն՝ ծառայութեան ու մշակութեան ուղարկել...

Անցաւ ժամանակ, վերջապէս մի օր խեղճ Զառընչանը իր եղբօր մինորդութեամբ հասաւ աղբիւրից տեղեկացաւ, որ իր ամուսինը՝ քաղաքից վերադառնալիս՝ ճանապարհի վրա՝ մի չարաբաստիկ դիշեր հիւր է մնացել Թրքական մի գիւղում իր ամենամտերիկ բարեկամ Մաշոյի Զէյնալի տանը և այդ գիւղում էլ կորել են նրա հետքերը... Մաշադին ամուսնուն չէր մերժում, որ Զաքարը այս ինչ ժամանակ մի գիշեր խկապէս հիւր է եղել իր տանը, բայց և հաւատացնում էր, որ նոյն գիշերւայ լուսադէմին Զաքարը հեռել է իր ձիու վրա ու ճանապարհել դէպի իրանց գիւղը մի հայ ընկերի հետ։

Միակ փայ ունէր Զառընչանը, որ գործի եղելութիւնը պատմեց նրան։ Այդ վկան նոյն Թուրք գիւղի բնակիչներից մէկն էր, որը մի ժամանակ աւարած էր եղել Զաքար Մինասեանի մօտ։ Այդ վկայի ասելով, այն գիշերը, երբ Զաքարը հիւր է եղել Մաշադիի տանը, Զաքարի հետ միասին նոյն գիւղն էր եկել և մի ուրիշ հայ, որը հիւր էր մնացել Մաշադիի հարեւան Թուրքի մօտ։ Իրանք բոլորը միասին լաւ ընթրիք են արել և այնուհետեւ Զաքարը մնացել է Մաշադիի տանը գիշերելու, իսկ միւս հայը՝ Մաշադիի հարեւանի տանը։ Գիշերւայ մի ժամանակ վկան տեսել է, որ Մաշադին դուրս գալ իր տանից և մօտենալով հարեւանի տանը, կամացուկ կանչեց հարեւանին և նրանցից իսօքերով, ասեց նրան. «Ես իմ գործը վերջացրի, դու էլ վերջացրու»։ Նոյն վկան լուսադէմին տեսել էր, որ Մաշադին և իր հարեւանը գաղտագողի գնացել են դէպի անտառը՝ տանելով իրանց հետ մի բեռնած ձի։ Ի հարկէ՝ ակզբում վկան չէր հետաքրքրուել այդ բեռնով, բայց երբ մի քանի ամսից յետոյ ամէն տեղ տարածուեց Զաքար Մինասեանի անյայտանալու լուրը, նրա համար զարգուեց այդ արիւնոտ գաղտնիքը և նա համոզուեց, որ Զաքարը և իր ընկերը սպանուած են այն գիշերը Մաշադի և նրա հարեւանի տանը։ (Շարունակելի)

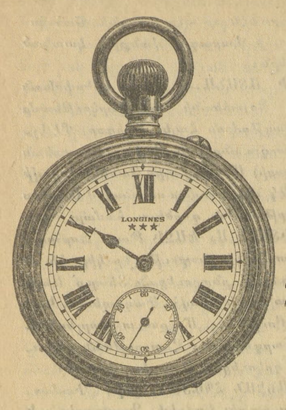

ԼՈՆԺԻՆ

Աշխարհիս միակ ամենարնտիր ժամացոյցը, պատուանշան ընդունուած Միացեալ Նահանգներու եւ Իտալիոյ ծովային Նախարարութիւններէն :

ՈՍԿԻ, ԱՐԾԱԹ, ՄԵՏԱՂ ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ

Ինչո՞ւ կերթ հաչակի և ուղիղ դատողութեան տէր ամէն գնորդ նախապատուութիւն կուտայ ԼՈՆԺԻՆ ժամացոյցին.— Որովհետև հշդութիւն, տոկունութիւն, նրբարուեստ աչխատութիւն և վաստկաձեւութիւն անոր գլխաւոր արժանիքը կը կազմեն եւ լրջօրէն երաչխաւորուած են։ Ինչո՞ւ ԼՈՆԺԻՆ ժամացոյցը ամէնէն բազմաթիւ և ամենաբարձր վարձատրութեանց արժանացած է.— Որովհետև հիանալի կերպով կ'իրականացնէ արուեստին բոլոր կատարելագործումներն և իր նշանաւոր արդիւնքներով միշտ կը գլխ համանման արտադրութիւնները։

5 մեծագոյն մրցանակներ.—Անվերս (1885), Բարիզ (1889), Պրիւսէլ (1897), Բարիզ (1900), Միլան (1906)։
2 արտաքոյ մրցման, ոնդամ ժիւրիի.—Ժընէվ (1896), Թուն (1899)։
4 Սեռիի մրցանակներ, 35է աւելի ուրիշ մրցանակներ նեօշատելի դիտարանէն։
16օխարամներ.—Բարիզ, Վիեննա, Ֆիլատէլֆիա, Անվերս, Ամսթերտամ, Զիքակօ, ևն., ևն.։

Թուրքիոյ համար ընդհանուր ներկայացուցիչ **ՆԱՍԻՊ Խ. ՃԷԶՎԷՃԵԱՆ** ԵՒ ՈՐԴԻ Մեծ Շուկայ, Մահիճազանքար, 44—49. Կ. ՊՈԼԻՍ

Ամէն տեսակ գոնարեղէն պատրաստ կը գտնուին. յանձնարարութիւնք եւս կընդունուին։
Կը խնդրուի գաւառի մէջ ոչն վաճառատան բազմաթիւ յաճախորդներէն, պէտք ներկայանալէն առնուազն մէկ ամիս առաջ զրկել իրենց ապսպրանքները, յապաղմանց չենթարկուելու համար։

ՇԻՐԳԷՆԻ ԽԱՑՐԻՑ

Կը ծանուցուի համբորդներուն որ բաժանորդագրութեանց տոմսակները պէտք է բաժանորդագրութեանց տեսարերէն բաժնուած ըլլան որպէս զի պատշաճեանները ծակեն տոմսակները, հետեւաբար ամէն անոնք որոնք բաժանորդագրութեան տոմսակ չը կը ներկայացնենանոնց բաժանորդագրութեան տեսարունենալու, իբր տոմսակ չունեցող պիտի նկատուին և ինչպէս որ գրուած է տեսարակին կողքին վրայ այդ տոմսակները պիտի գրաւուին։ 6—1

ՀԱՅՈՒՀԵԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆ, ԱՏԱԲԱԶԱՐ

Հայուհեայ վարժարանի 25րդ տարեշրջանը կ'սկսի Սեպտ. 9ին (Ն. Տ.), Շաբաթ։ Դիշերօթիկներու տարեթոշակն է 14 օսմ. ոսկի, որուն կէսը պէտք է հատուցանել մուտքի ատեն և կէսը Մայիսի վերջը։ Դաշնակի դասի համար 5 կամ 3 ոսկի կը պահանջուի, դասատուութեան թիւին համաձայն, և երգէցնի դասի համար 2½ ոսկի։ Վարժարանին յարակից վարժուհիները, որուն բացումը այս տարի կը կատարուի, կ'սկսի նմանապէս Սեպտ. 9ին (Ն. Տ.)։ Բոլոր Բարձ. վարժարաններուն շրջանաւարտուհիները պիտի կրնան աշակերտել վարժուհիներէն, որ առ այժմ միամեայ դասընթացք մը պիտի ունենայ։ Վարժուհիներուն տեսութիւնը պիտի վարէ ամբիկացի մասնագէտ վարժուհի մը։ Տարեթոշակն է դիշերօթիկներու համար 14 օսմ. ոսկի։ Վարժարանին յարակայիրը ուղղուներուն ձրի կը ղրկուի։ Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել Մր. Բիթի, Պայպլ Հաուս, Կ. Պոլիս, կամ աքթ. Ս. Դավալանեանի, առենապետ Խնամակալութեան, Ատաբազար։

ՇԻՐԱՆՑԻ ՊԱՀԱՐԻՑԷՏԷՆ

Թէբանէի ամբէ էյլուն պիր սէնէլիք օլմագ իւզրէ միւպարէխինէ լիւզիւմ կէօբիւնէն զէյթին եաղը վէ սապօնը միւնագասաբ իսթա զելընմագտա օլուպ ֆիյաթը հատաբ լարգինը պուլաբզը թագարրաք բումի թէմուզին օթուզունը սալը կիւնիւ գաբաբը եվվէլի վէ ավօթոսսը պէյնինի բազար էրթէսի կիւնի տաթի նիւզատ իւ թէնդիլի դապուլը էլէ գաբաբը գաթիխնին իթաբը մուգարրէր պուլընաբզնատա օլ վէճնէլէ թէնդիլաթա վէ պու քէրէ մէվգէի միւնագասայա գօնուլան լամմնտա իթաբնա թալիպ օլանլարը թէէմմնաթ ագէյէրէնի միւսթահրպէն պարիյէ լէվազիմ տայրէսինէ կէլմէյէրի իլան օլընը։
18 Թէմուզ 325 3—3

***

Թէբանէնէմ միւպայասը իճապ իսէն վէ պու կիւն գաբաբը գաթիխնին իթաբը մուգարրէր պուլընմէր օլան չամանաբալարդն ֆիյաթը հատաբ իթիսալը պուլընմասաբզնատա միւնագասա միւատէթի թէմտտ իսթէրէք բումի թէմուզին օթուզունը կիւնիւ ֆիյաթը հատաբ իթիսալը պուլաբզը թագարրատ իհալէի էվվէլինէն իթաբաբ գարարլաշաբբէմբզ օլմագլէ թէնդիլը ֆիյաթէ բաղբէ օլանլարը թէէմմնաթ ագէյէրէնի միւսթահրպէն եէվմը մէգքիւբէ աէյին Պարիյէ լէվազիմ տաիրէսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։
20 Թէմուզ 325 3—2

***

1324 սէնէսի հազիրան զայէսինէ գաբար կէրէք սէնէի մէգքիւրէսէն վէ կէրէքսէ կէյմիշ սէնէյէրտէն մաաշ վէ սաբր սուրէթէ Խազինէի Պարիյէտէ մաթլուպաթը օլուպ տա եէյլէրինէ պուլընան սուրէթ վէ սէրկիլէրի Պարիյէ մուհասէպէսինէ տույունը զայրը մունթազամ սէֆիթերինէ գայտ իթիսիլէմէմիշ օլանլար վար իսէ Թարիխը իլանատա իթիպարէն նէհայէթ 1/3 այ զարֆնատա մէգքիւր սուրէթ վէ սէրկիլէրի մուհասէպէի մէգքիւրէյէ իսրազլը մուամէլէի գայտիյի իճրա իթիտրմէյէրի լէզումը իլան օլընը։
21 Թէմուզ 325 1—3

«ԹԻՄՍԱԼԸ ՎԱԹԱՆԷՐՎԷՐԻ».— Համբաւաւոր հարենասէրի մը արկածները պարունակող սոյն գրքոյկը հայատառ եւ թրքաբարբառ լեզուով թարգմանած է ձերիֆի Նարգիլի պատասխանատու մնօրէն Յակոբ էֆ. Վարժապետեան։ Ընթերցման արժանի է և կը ծախսուի 5 ղ.։ Գաւառներէն 5 ղրչ.ոց դրչմաթուղթ ղրկուելու պարագային, անմիջապէս կ'ուղարկուի թարգմանին կողմէ, որուն պէտք է ուղղուին նամակները։

ՏՈՔԹ. ՏԻԳՐԱՆ ԷՖ. ԹԱՊԻՊԵԱՆ
ՎԻՐԱԲՈՑԺ — ԲԺԻՇԿ
Ներքին հիւանդութեանց մասնագէտ

Ամերիկեան բժշկական համալսարանէ շրջանաւարտ, 20 տարուան փորձառութեամբ Ծանօթ Ամերիկեան և Անգլիական նորագոյն մեթոտներով չափահասից և տղայոց, ինչպէս նաև կանանց յատուկ ամէն տեսակ հերքին խօթերը, այլազան գրոնիկ հիւանդութիւններ, մարթային ախտերը, ջերմամիզութիւնը, Ֆրանկախտը բուժելու պատրաստ բազմավաստակ Տքթ. Տիգրան էֆ. Թապիպեան, Շիշլիի մեծ պողոտային վրայ Անանեան ափաթիմանը իր տանը մէջ հիւանդ կ'ընդունի բացի կիրակէ ամէն օր, մինչեւ կէս օր։ Ցիշեալ բժիշկը յաջողապէս պատրաստ է դարմանելու, նաև գործողութիւնը անկարելի կամ անբուժելի դարձած դժնդակ ախտերէն զանոնք, ըստ դրութեան Փրոֆ. Ձէգանպիի և Հանրի Սէլէքի։ Կէսօրէ վերջ բացի կիրակէ և հինգշաբթէ կը կը գտնուի Պոլիս նոր նամակատան դիմաց Ֆէրուէ պէյ խանի իր մասնաւոր դաբանատան մէջ, և հինգշաբթի կէս օրէ ետք Դատարդիւղ Բազար ճատէի, Սդավրի Նիգոլայիտիս էֆ.ի դեղարանը։ Ուրբաթ օրեր ձրի։ 9—36

ՀԱՅՈՑՆԵԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԱԿԱՆ
ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՑ
Կ. Պոլիս, Մարիգիւղ, Սարգ Աղան Լաւին եկեղեցւոյ փողոց

Բ. ՇԲԶԱՆ

Կրթարանս առաջին շրջանը բոլորեց ընդհանուր համակրութեան մէջ։ Տնօրէնութիւնը քաջալերուած յառաջիկայ Բ.րդ շրջանին համար ինչ ինչ կարգադրութիւններ և Ուսուցչական յաւելումներ ըրած է։

Այն ծնողք որոնք կը փափաքին իրենց զաւակները վարժարանիս խնամոյ յանձնել, կը հրաւիրուին վարժարան ամէն օր մինչեւ կէս օր, ընդունելութեան պայմաններուն տեղեկանալու համար և ստանալու իրենց զաւակաց մասից տոմսը։

Մանկապարտէզը կը բացուի օգոստոս 3ին, Նախակրթարան Օգոստ. 24ին, Ուսումնարանը Օգոստոս 31 Բշ. և նոյն օրէն դասախօսութիւնք կը սկսին։

Վճարմունք ցերեկեաններուն համար եռամսեայ, իսկ գիշերօթիկներուն վեցամսեայ կանխիկ, աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար անձամբ կամ նամակաւ դիմել Տնօրէնութեան։

Հիմնադիր-Տնօրէն
ՊՕՂՈՍ Ե. ՊԷԶԱՃԵԱՆ
7—

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ՊԱՐՏԻԶԱԿ

Վարժարանիս յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի Դշ. Սեպտ 7 (Ն. Տ.)։ Թուրքերէնի և ֆրանսերէնի դասընթացքը աւելի զօրացնելու համար՝ վարժարանս բաբեբազդութիւնը ունեցաւ իր ուսուցչական մարմնին վրայ աւելցնելու Ս. էֆ. Արենց և Զիա պէյ։

Դիշերօթիկներուն տարեթոշակն է 16 օսմ. ոսկի, կէսը մուտքի ատեն և կէսը Մայիսին վճարելի։ Իւրաքանչիւր աշակերտ գանձապետին յանձնելու է 1 օսմ. ոսկի՝ գիրքի և ուրիշ դպրոցական պէտքերու համար. աւելցածը իրեն կը վերադարձուի տարին վերջը։ Մայիսի կամ Զատկի արձակուրդին վարժարան մնացող աշակերտներ 3 մէճիտ պիտի վճարեն։

Նամակատան միջոցաւ դրամ կամ ծրար պէտք է ղրկել Իզմիր, կարապետ աղա Պողոսեանի հասցէին։

Աւելի տեղեկութիւններու համար դիմել Մր. Ռ. Ռ. Բիթի, կամ վարժարանիս գործակատար Դրիգոր էֆ. Շահազիզեանի, Պայպլը-Հաուս, Կ. Պոլիս, ժամ 3½էն 5½ (Ը. Ե.) կամ Տնօրէնութեան Պարտիզակ։ 7—14

***

ՃԱՎՐԻ ԿՐԹԱՐԱՆԸ
ՊԱՐՏԻԶԱԿ

Բարձր. վարժարանի յարակից Ճավրի կրթարանին տարեթոշակն է 12 ոսկի, որուն կէսը պէտք է վճարուի Սեպտեմբերին, իսկ միւս կէսը Մայիսին։ 12 ոսկիէն պակաս վճարող աշակերտներ առանձին գործերով պարապելով պէտք է լեցնեն սահմանուած 12 ոսկիի թուակը։ Մուտքի ատեն իւրաքանչիւր աշակերտ թուղթի, գրքի և զանազան մանր ծախսերու համար պարտի վճարել 20 դրամնոց։ Աշակերտները պէտք է միասին բերեն անկողին ատաղ են։ Ինչպէս նաեւ բաղնիքի համար փեշտիմալ։

ՏԻ ՆԱՍԻՕՆԱԼ ՓՐՕԹԷՔԹՕՐ
ԱՆԴԱՄԱՆԱՆ ԱՊՈՐՁԱԳԱՐԱՆԱՆ ԱՆՆԵՐԿԱՅԱՑԻՉ ՀԻՆԳԵՎԻ ԳԼԽՍ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 100,000 ԱՆԳ. ԼԻՐԱ

Ամենէն նպաստաւոր պայմաններ՝ քան ուրիշ ոչ և է ընկերութեանց. Արեւելքի համար մասնաւոր զեղչեալ սակացոյց, վնասուց հատուցմունք անմիջական, և առատաձեռնօրէն կը վճարուին։

Թուրքիոյ Ընդհանուր Տնօրէն
Վ. Գ. ԴԱՅԵԱՆԵԱՆ
Ղալաթիա, Սինանլը խան, Թիւ 8-9

Գործակալութիւնք.— Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու մէջ պատուաւոր և կարող գործակալներ կը փնտռուին։

ՏՈՔԹ. Ա. ՈՒՆՃԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
Իրի, ականջի եւ կոկորդի հիւանդութեանց

Բարիզի մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած ըլլալով՝ էլեկտրականութեան ու ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած տայ օդի, ֆտաճանսօֆրի, գրօճֆոսօֆրիի՝ ճօֆսֆակսօֆրիի ու ամէնէն նորանոր հնմեթոտներով մեծ յաջողութեամբ կը դարմանէ՝ խուլութիւնը, գլխոս պտոյտ ու հինցած ցաւերը, ականջի խրժալը ու ականջի, քթի, բերնի, կոկորդի ու խուլակի ամէն հեռակայ հիւանդութիւնները։

Նամանաւանդ ներեցիք Լրթի վրայ եղած ոճաւորութիւնները, որոնք ցարդ անբուժելի նկատուած էին, առանց զգոնզուրեան, կատարելապէս կը չակէ նորահնար գործիքով մը, որուն շնորհիւ բազում այդ կարգի հիւանդներու Եւրոպիոյ մէջ բժշկուած ըլլալը կ'ապացուցանէ։

Վիրի ու գլխոս վրայ ամէն տեսակ գործողութիւն կը կատարէ և ազատոց կոկորդի նշիկները (պատէմիք) կը հանէ, առանց արեւհանոսութեան իր մասնաւոր գործիքով։

Հիւանդ կ'ընդունի, մինչև կէս օր Պահնէ Դարու, Համիտիյէ ոչպիի դէմ, Աբիկ Իւթիւճեան դեղարանը. իսկ կէս օրէ վերջ, իր տունը, Բերա Շիտակ ճամբայ, Թագարմ, Ֆրանս. հիւանդասենեակ դէմ, թիւ 41։

Հինգշաբթի օրերը կէս օրէ վերջ իր տունը դիմող ամէն հիւանդները, իսկ վիպանալ տղաքներ ամէն օր ձրիաբար դարմանելու պատրաստ է։

ՀՐԱՇԱԼԻՔ ՀՐԱՇԱԼԻՔ ՀՐԱՇԱԼԻՔ
Փուրպագիէ շուտով

ՎՕՇԻՆ
WASHENE

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՕՃԱՌ ԼՈՒՍԱՑՔԻ ՀԱՄԱՐ

Ինքնին կը լուայ եւ կը մաքրէ 15 վայրկեանի մէջ առանց օգնութեան մեքենայի, վրձինի եւ նոյն իսկ լուացարարուհի՝ ամէն լուացուելիք իրերէնները՝ ըլլան բամբակեղէն, բրդեղէն կամ մետաքսեայ, մինչեւ իսկ ամենանուրբ թիւլ եւ տանթէլ։

Խնայողութիւն ժամանակի, ծախքի եւ աշխատութեան

Իսպառ հակառնեխական եւ թոյլոտիին սնմնաս

Վօշինով լուացուած իրերէնները 25 առ հարիւր աւելի երկար կը դիմանան քան ոչ է ուրիշ միջոցով լուացուածները։

200 ոսկի եռատխաւորուիւ

Փոքրագէտ եռ պիտի հատոգուի

Փնտռեցէք գլխաւոր նպարավաճառներու քով։ Դին 2սուկէս դահեկան հատ։

Ընդհանուր ներկայացուցիչ՝ Տանկասեանի, Գուլկարիոյ, Ռումանիոյ և Սերպիոյ համար։

Ե. Մ. ՄԱՎԻ
Սոֆիա, Վառնա, Գէուլին
ՍԹԱՄՓՈՒԼ, Իրվան խան թիւ 9

Կը գտնուին նաեւ անգլիական ընտիր տեսակ լուացքի ուրիշ օճառներ։

Ներկայացուցիչներ կը փնտռուին գաւառներու համար։

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՍԱՂԱՀԱՆՆԷՍ Ե. ԴԱՍՅՆԷՐԵԱՆ

ՇԱՀԵԿԱՆ ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.—

Վերջերս Լոնժին ժամացոյցը ապօրէն յաբձակուներու առարկայ եղաւ մրցակից վաճառականէն մը ներկայացուցչին կողմէ, որուն ի գործ դրած անազնիւ միջոցներն այսպանուած և մերժուած են սակայն բուն իսկ գործարանէն։ Օգտակար է յիշեցնել հոս թէ 4 տարէ ի վեր Նէօշաթէլի Դիտարանին մրցումներուն ընդունուած բոլոր Զուիցերական գործարաններուն մէջ Լոնժին գործարանը առաջինն է որ ամենակատարեալ յաջողութեամբ մասնակցած ըլլայ սոյն մրցումներուն, ըստ որում ամէն տարի անխափան ստացած է սեռիի բարձրագոյն մրցանակը և, բաց ասած, 35է աւելի ուրիշ մրցանակներ չտած։ Եթէ Լոնժին ժամացոյցին ստացած պատիւներուն կատարեալ մէկ ցուցակը կազմել հարկ ըլլար, լրագրի մը սիւնակները չպիտի բաւէին, մինչև իսկ առանց յիշատակելու տեղերական ցուցանդէսներու բազմաթիւ պարգեւատրութիւնները, ի մէջ այլոց 5 մեծ մրցանակ, 2 արտաքոյ մրցման եւ 16 օխադրամ, որոնք անոր շնորհուած են ոչ միայն բարձր ճշդութեամբ օրակուռ մասնաւոր մեքենաներուն համար, այլ առանց բացառութեան ընդհանուր արտադրութեան համար, ինչ որ սոյն վաճառանշի չին տուած է իր տեղերական համբաւը։ Իր տեսակին մէջ միակն է այն յաղթանակը զոր Լոնժին ժամացոյցը տարաւ, նաեւ պետ Պէռնիէի հրամանատարութեան տակ Մ. Նանանգներէն դէպ ի Հիւսիսային բեւեռ մեկնող արշաւանքին առնն, միայն 4 երկվայրկեանի տարբերութիւն մը ցոյց տալով 429 օր տեւող սոյն ուղեւորութենէն ի դարձին։ Լոնժին ժամացոյցը նոյնչափ արիութեամբ կը դիմադրուէ Ֆրուի (Անգլիա) և Ուաշինկդընի (Մ. Նահանգներ) Դիտարանները, որչափ Նէօշաթէլինը, և ամէն տեղ միևնոյն յաջողութիւնները հելով՝ իր կարեւորութիւնը միշտ աւելի կը շեշտուի իրր նախատիպ ժամագործական ճաշակաբարուեստին մէջ տեղի ունեցած կատարելագործումներուն։ Լոնժին գործարանին արտադրութիւնները պաշտօնապէս ընդունուած են Մ. Նահանգներու և Իտալիոյ ծովային նախարարութիւններէն, ինչպէս նաև հին և նոր աչխարհներուն երկաթուղիներու բազմաթիւ ընկերութիւններէն. առանց առարկութեան Լոնժին ժամացոյցը ընդհանուր աչխարհի ամենաընտիր վաճառականին է և իր արժանաւոր համբաւը չի գաղրիր տարաժուռէլ։ Վարկաբեկումը՝ զոր մէկ քանի մրցակիցներու արհեստակցական նախանձը պիտի ուզեր տալ բերել բնաւ չի կրնար վնասել անոր, այն ատենն իր եզական յատկութիւնները գեր ի, երբ կը հանդիսացնեն զայն ամէն յարձակումէ։

Թուրքիոյ համար
Ընդհանուր Ներկայացուցիչներ
ՆԱՍԻՊ Խ. ՃԷԶՎԷՃԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ՊԱՆԳՏԸՍԱԼՕՆԻՒ

Մասնաճիւղ Ղալաթիոյ.— Բամանոխան։

Պոլսոյ գործակալութիւն.—Գոբերոբը-օղլու բասաժին դիմաց Աչիր էֆ. Բիւթիկճէ փողոց։

Պոլսոյ Գործակալութիւնը, Ղալաթիոյ մասնաճիւղին նման, կը կատարէ Պանքայի ամէն տեսակ գործառնութիւններ։

Գործակալութիւնը կը կատարէ նաև գանձումներ Թուրքիոյ բոլոր գաւառներուն, ինչպէս և Արտասահմանի համար։

ՀԱՑ ՁԻՆԱՎԱՃԱՌ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

ԶԱՐԵՀ ՊԷՆԿԻԵԱՆ

Ուղղակի Ամերիկայէն բերել տուած ամենաընտիր զէնքեր, վաճառելի կանխիկ և ապառիկ մասչելի գիներով։ Դիմեցէք Ղալաթիա Գարաքէօյի բաղնիքին կից թիւ 56 վաճառանոցը։

Թ. ՀԻՒՍԷՅԻՆՃԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ-ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՄՕՄԵՐՈՒ, ԾԱՂԿԵՊԱՌԱԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ՄԱԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐՈՒ

Սոյն վաճառատունս որ սկզբէն ծանօթ է կրապարակին, այս անգամ եւս կը փափաքիմ իմացնել յարգելի յաճախորդներուս թէ կարգ մը Հիւսէյինճեանցանունով դիմողներուն չխաբուելու համար անձամբ այցելել Հաճօբալօ խան թիւ 29 վաճառատանս տեսնելու համար ամէն տեսակ ճոխ եւ խիստ գեղացուցիչ գիներով պատրաստ մօմեր, ուր յանձնարարութիւններ ալ փութով կը կատարուին երբեք չտեսնուած նոր ձեւերու վրայ, որով կ'արժէ անգամ մը այցելել, սոյն վաճառատանս մէջ կը գտնուին նաեւ հարսի գոնք, կիւանթ, ափսէներ եւ մնասուկներ, ձեռնոց, տանթէլա, գոռաբա, ֆիչու, քօռաբ, կօճակ, ծաղիկ եւն.։

Թէև ամէն մարդ կը փափաքի դրամ չտալ, բայց չատերը դեռ չեն գիտեր թէ անոր գաղտնիքն՝ յաճախորդները գոհ ընելով անոնց սիրտը չտեղուն մէջ կը կայանայ։

Թ. ՀԻՒՍԷՅԻՆՃԵԱՆ
Սուլթան Համամ, Հաճօբալօ խան թիւ

ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԳԱՐՆԱՆ ԵՂԱՆԱԿԷՆ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՊԻՏՈՅՔՆԵՐ
ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ
ԹԱՅՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՄԵՆԷՆ ՄԵԾ ՀԱՆԳԵՐՁԵԼԻՆԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՐՏՕՆԵԱԼ ՄԵԾ ԶԻՆԱՎԱՃԱՌ
ՄԱԿՐՏԻՉ ՖՐԷՆԿԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Մեսսաթէ խան, թիւ 29, 32, 31, 32, 33։
Մասնաճիւղ՝ կարեւոր կեդրոններու մէջ

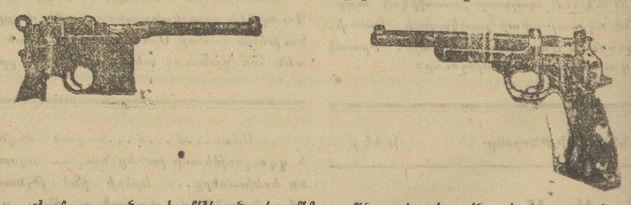

Վաճառատանս և մթերանոցիս մէջ ամէն տեսակ զէնք և կազար միշտ պատրաստ գտնուելուն՝ կարող եմ՝ թէ մայրաքաղաքիս և թէ մասնաւորապէս գաւառի յաճախորդացս հայթայթել դիւրութեամբ ու դիւրատաչելի գիներով։
10-20 կտոր հրազէններէ և իրենց կապարներէ բաղկացեալ տեսակ մը 5-10 օսմ. ոսկւոյ կանխավճարով կը հայթայթուի, որոնցմէ տրուած՝ ամէն յանձնարարութիւնք խղճմտօրէն ու փութով կը կատարուի։
Փափաքողաց գիներու ցուցակը կը ղրկուի 20 փարայի փոխարէն իրր նամակադրօշմը ծախս։
Ամէն գրութիւնք պէտք է ղրկել.— Մ. ՖՐԷՆԿԵԱՆ, Սուլթան Համամ, Մէսսաթէ խան, թիւ 29-33։ Ներսիակ գտնել պատասխանին նամակադրօշմը։ 11-20

SANTAL SALOLÉ LACROIX
ԳՈՒՍԻԻՆԵՐԸ
Միջոցի գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող հականեխիչ զեղուն ամէնէն ազդուն և ամենալաւ իւրացնելին է։
Վաճառատեղին՝ դեղարան Լաքրուա, 34, Rue Philippe-de-Girard, PARIS.
Կը վաճառուի ամէն դեղարաններու մէջ։ Ներկայացուցիչ՝ ԹՕՔԱՆԵԱՆ, Թաւ խան